

HETTY
LUITEN

De nalatenschap

DE NALATENSCHAP

Hetty Luiten

DE
NALATENSCHAP

Zomer & Keuning

ISBN 978 90 5977 593 0
NUR 301

Omslagontwerp: Julie Bergen
Omslagfoto: Hollandse Hoogte / nic. / buchcover.com
© 2011 Hetty Luiten/Uitgeverij Zomer & Keuning, Utrecht

www.kok.nl
www.hettyluiten.nl

Alle rechten voorbehouden

HOOFDSTUK 1

Opgewekt stapte Elise Winters door de grote draaideur naar buiten. Ze knipperde even met haar ogen tegen de felle zon, maar liet toen de stralen haar gezicht verwarmen. Ze genoot ten volle van de warmte tijdens de korte wandeling van het grote kantorencomplex aan de rand van Amersfoort naar de parkeerplaats, waar haar kleine auto stond. ‘Rugzakje’, noemde Ad de auto altijd plagerig.

‘Poeh,’ zei ze dan en stak haar tong uit. ‘Rugzakje of niet. Hij rijdt wel en is ook nog eens van mij. Helemaal zelf betaald, zonder lening.’

‘Ja, ja, mevrouw Winters kan trots op zichzelf zijn,’ reageerde hij dan grinnikend.

‘Dat ben ik ook, Ad Brandenburg. Voor het geld heb ik jou niet nodig.’

Nee, voor het geld had ze hem inderdaad niet nodig. Ze werkte zesendertig uur in de week als accountant-administratieconsulente, een leuke en goedbetaalde baan. Ze was direct na de havo bij het accountantsbedrijf begonnen, toen ze zeventien was, en dat was nu twaalf jaar geleden. In die jaren had ze een hbo-opleiding gevolgd en tal van cursussen en was ze behoorlijk opgeklommen – haar loon was mee gestegen. Ze kon zich ook wel een grotere auto permitteren, maar gaf haar geld liever aan andere dingen uit, zoals mooie, chique kleding en dure make-up en parfums. En aan hun zoontje natuurlijk. Bovendien woonde ze in een drukke omgeving waar het vaak moeilijk was een parkeerplaats te vinden, en moest ze geregeld langs bij klanten in de buurt. Voor haar ‘rugzakje’ vond ze bijna altijd wel een plek.

Ze had Ad echter wel nodig voor wat anders: de liefde. Ze

was een veel gelukkiger mens geworden sinds ze hem, vijf jaar geleden nu, had leren kennen en ze een relatie waren begonnen.

Ze hadden elkaar ontmoet tijdens een cursus in gesprekstechnieken. Elise had dat nodig omdat ze haar klanten moest overtuigen van haar zienswijze op hun boekhouding, die zij controleerde. Dat deed ze natuurlijk altijd op hun eigen verzoek. Zij waren immers zelf degenen die Doorenbosch, het bedrijf waar ze werkte, in de arm hadden genomen. Ze waren het helaas niet altijd met haar eens. Omdat ze er toch van overtuigd was dat zij het bij het rechte eind had en ze hun boekhouding beter anders konden opzetten, had ze overredingskracht nodig. En die probeerde ze op die cursus aan te leren.

Ad was zelfstandig ondernemer – hij had een eigen bedrijfje in softwareprogramma's – maar ook daarvoor moest hij met overtuiging kunnen praten. Hij maakte op verzoek van bedrijven software waarmee ze hun bedrijf sneller konden laten werken. Ze wilden er alleen niet altijd aan geloven, had hij verteld. Ondanks dat hij zeker wist dat ze er alleen maar profijt van zouden hebben. En omdat hij natuurlijk iedere klant nodig had om zelf financieel rond te komen, moest hij soms praten als Brugman en had hij het nodig gevonden zich wat te laten bijspijkeren in gesprekstechnieken.

Vooraf lichaamstaal kwam uitgebreid aan de orde tijdens die cursus en daar pakte hij haar op.

'Ik krijg zo de indruk,' zei hij met fonkelende ogen tijdens een pauze in de kantine van het complex waar de cursus was, 'dat jij mij wel ziet zitten.'

Normaal hield Elise niet van dit soort arrogantie, maar ze moest hem inwendig volkomen gelijk geven. Ze was direct al voor hem gevallen, vanaf de eerste seconde dat ze hem in de gaten had gekregen. Dat wilde ze echter niet meteen toegeven, dus speelde ze haar spel. 'Poeh, denk je nu echt dat ik om jou verlegen zit?'

'Misschien niet, maar dat zei ik ook niet.' Ad Brandenburg

lachte. ‘Het is me alleen opgevallen dat je steeds rode wangen hebt als je mijn richting uit kijkt en de manier waarop je je handen in je schoot legt... Lichaamstaal heet dat, meisje.’

Meisje... Het had zo lief geklonken. Al was ze dat toen natuurlijk ook nog wel. Vierentwintig was ze, best nog jong, al voelde ze zich een hele piet omdat ze een leuke baan had met geweldige toekomstmogelijkheden.

Elise drukte op de afstandsbediening van de auto. Ze hoorde de sloten klikken en opende het portier. Ze hield van haar baan, maar verheugde zich er ook op om naar huis te gaan, want daar zaten haar moeder en Jurriaan op haar te wachten.

Jurriaan was haar kleine lieveling. Eind november, over drie maanden al, zou hij vier worden, en in januari ging hij dan naar de basisschool. Een beetje zag Elise daartegen op. Niet dat er voor haar veel zou veranderen. Ze zag hem nu immers ook niet overdag. Hij was twee ochtenden op de speelzaal en verder was er haar moeder, die met veel plezier zijn oppas-oma was. Maar tot nu toe had hij haar altijd op haar woord geloofd en Elise had vaak genoeg gehoord dat kinderen op school eerder hun juf geloofden dan hun moeder. Hij zou dus minder afhankelijk van haar worden, en die gedachte vond ze niet leuk.

Ze vermeed de drukke snelweg en reed binnendoor, waardoor ze binnen vijftien minuten in Leusden was, waar ze samen met Ad een prettige eengezinswoning had. Het was er een stuk rustiger dan in Amersfoort en vooral in hun straat konden de kinderen nog gewoon buiten spelen zonder voortdurend op auto's te hoeven letten. Ze had het huis gekocht toen ze zwanger was. Voor die tijd woonde Elise in een flat, wel in Amersfoort, maar een flat vond ze geen geschikte plek om een kind op te voeden en ze had immers het geld om iets anders te kopen.

Hoewel: zij? Ad had vanzelfsprekend meer dan zijn steentje bijgedragen, zodat het een mooier huis geworden was dan ze

zich in haar eentje had kunnen permitteren. Ad was op de flat al bij haar ingetrokken en verhuisde natuurlijk mee naar de woning in Leusden. Hij wilde echter niet op de hypotheek vermeld staan als mede-eigenaar. Haar moeder had daar vrij fel op gereageerd. Samenwonen betekent samen betalen, had ze gezegd. Ergens had Elise het ook vreemd gevonden. Het werd toch zeker hun huis, hun gezamenlijke huis. En om het geld ging het helemaal niet. Ad betaalde direct de helft van de aanbetalingsom en zou daarna elke maand de helft van het hypotheekbedrag betalen – wat hij tot nu toe ook keurig gedaan had. Toen ze echter de ware reden hoorde waarom hij niet op de hypotheekakte vermeld wilde staan, had ze hem ontroerd tegen zich aan getrokken en hield ze nog meer van hem. ‘Het kindje in jouw buik is van mij en ik ben er mede verantwoordelijk voor, daarom wil ik zeker stellen dat het altijd een huis heeft. We kunnen niet in de toekomst kijken. Er kan van alles gebeuren. Als mijn bedrijfje failliet gaat, moeten we ons huis verkopen omdat de helft van mij is. Natuurlijk kunnen we een notariële akte laten opstellen waarin staat dat het huis niet onder mijn bedrijf valt, maar ik heb het niet zo op notarissen. Ik wil wel per se dat het hele huis van jou is als er iets gebeurt. Ik wil jullie toekomst veilig stellen. Zo simpel is dat!’

Ze had het zo lief gevonden dat hij voor hun toekomst wilde zorgen, dat ze geen enkel bezwaar meer had gemaakt en hem ook tegenover haar moeder uitbundig had verdedigd.

Ah, ze was er. Opgewekt reed ze hun straat in. Een kleine jongen kwam over de stoep op haar auto af gestormd. ‘Mamma, mamma,’ riep hij enthousiast. ‘Ik heb een huis gebouwd.’

Lachend parkeerde Elise haar ‘rugzakje’ en stapte uit. ‘Hallo, kleine schat!’ Ze wilde hem beetpakken en optillen, maar hield zich in. ‘Wat ben je vies!’ Zelf had ze een crèmekleurig mantelpakje aan, dat vrij nieuw was en veel gekost had. Maar het stond haar prima en kleepte erg slank af. Ze had geen behoefte aan vieze veggen. ‘Mamma zal snel ook zand-

bakkleren aantrekken en dan kom ik even bij je zitten. Tot zo!’

Elise haastte zich naar huis. Haar moeder stond voor het raam van de keuken, die aan de voorkant van het huis lag. Ze stak haar hand op en stapte naar binnen door de openstaande voordeur. ‘Hallo, moeder! Ik ren meteen door naar boven!’ Snel schopte ze haar schoenen met hakken uit en trok ze haar mantelpakje uit. Ze greep een spijkerbroek en T-shirt uit de kast en kleepte zich weer aan.

Onder aan de trap stond haar moeder met een mok koffie op haar te wachten. Ze kuste haar moeder ter begroeting en samen liepen de vrouwen naar buiten.

‘Mamma, oma, kijk!’ Jurriaan liet vol trots zijn bouwwerk van zand zien. Bovenop stond zijn eigen beker als een soort uitkijktoren. Elise en haar moeder gingen lachend op de bank naast de zandbak zitten, die nog vol in de augustuszon stond.

‘Jij bent echt goed,’ zei Elise waarderend. ‘Best handig, zo’n bouwer in huis.’ Ze keerde zich naar haar moeder. ‘Ging het goed vandaag?’

‘Zeker weten. Hij is zo’n heerlijk joch. Wil je wel weten dat ik het gewoon jammer vind dat hij vanaf januari naar school gaat.’

‘Meen je dat nou? Ik dacht dat je wel blij zou zijn met je vrije tijd.’

Anja Winters haalde haar schouders op. ‘Ach ja, ik ga me ook zeker niet vervelen en de tennisvereniging heeft me zelfs gevraagd of ik voorzitter wil worden, maar ik kan zo genieten van die kleine jongen. Het is...’ Ze aarzelde of ze haar gedachten echt uit zou spreken.

‘Ja?’ moedigde Elise haar moeder aan.

‘Het is of ik meer van hem kan genieten dan ik van jou gedaan heb.’

‘Maar dat is toch logisch! Je hoeft alleen maar met hem te spelen en zo. Je bent niet echt verantwoordelijk voor hem. Jij gaat straks weer naar huis en ik moet maar zien hoe ik hem

in bed krijg.’ Elise lachte. ‘Dat is soms best een probleem, hoor!’

‘Over naar huis gesproken.’ Anja stond op en pakte de twee lege koffiemokken. ‘Vader zou vandaag wat later zijn, maar het wordt wel tijd om met koken te beginnen. Morgenmiddag kom ik niet, hè?’

‘Moeder, dat weet ik al jaren. Op dinsdagmiddag ga je briden. Tot woensdag dus.’

Anja liep nog even naar Jurriaan toe, maar die had weinig oog voor haar. Ze aaide hem over de bol en liep langs Elise naar het huis om haar tas en autosleutels te halen.

‘Moeder, wel doen, hoor, dat voorzitterschap van de tennisvereniging. Daar ben je geknipt voor!’

Anja lachte wat en stak haar hand op.

Elise besloot nog even te blijven zitten. Het was zo heerlijk in de zon en Ad zou woensdag pas weer komen. Hij had een enorm grote klant in het zuiden van het land met honderden computers. Het zou heel veel tijd kosten voordat die allemaal draaiden zoals hij het bedacht had. Hij werkte er dag en nacht, maar was ervan overtuigd dat hij woensdag klaar zou zijn. En woensdag was het pas overmorgen. Ze konden dus best vandaag iets later eten, zij en Jurriaan.

*

Stela Colmschate dribbelde blij door het huis. Het was dinsdag en over een uurtje zou Lennard weer thuiskomen, en ze wilde alles tiptop in orde hebben. Ze verheugde zich erg op zijn thuiskomst. Ze had hem gemist de afgelopen twee dagen. Net zoals ze hem altijd miste als hij weg was, voor zijn werk. En dat was best vaak. Lennard was vertegenwoordiger in alles wat met telecommunicatie te maken had – eigenlijk heette het accountmanager, maar Stela vond vertegenwoordiger beter bij hen passen – en hij reisde voor zijn werk het hele land door. Vaak bleef hij ergens overnachten, als hij twee of drie klanten in dezelfde regio had.

Ondanks dat ze eraan gewend was dat hij geregeld weg was, miste ze hem altijd. Stela woonde nu zeven jaar in Nederland en ze had nog steeds niet veel vrienden of kennissen. Vandaar dat ze zich best alleen voelde als Lennard weg was. Ze was van geboorte Roemeense, al noemde ze zichzelf Hongaarse. Haar grootmoedertje, zoals ze haar liefkozend noemde, was uit Hongarije gevlucht en in Roemenië gaan wonen. Net als vele duizenden andere Hongaren. En al waren Stela's moeder en Stela zelf ook in Roemenië geboren, ze voelden zich allemaal nog erg Hongaars. Stela, wat je uitsprak als Stella, maar wat niemand in Nederland begreep ('Schrijf het dan ook met dubbel l,' had haar lerares op de inburgeringscursus geroepen), sprak zowel vloeiend Roemeens als Hongaars. Hongaars van huis uit en Roemeens had ze op school geleerd.

Nederlands had ze ook op school geleerd, hier in Utrecht, waar de taalles een belangrijk onderdeel van de inburgeringscursus was die ze had gevolgd, nadat Lennard haar ten huwelijk gevraagd had en ze toestemming gekregen had te blijven.

Terwijl ze de kussentjes op de bank rechte trok en een dood blaadje van een plant plukte, glimlachte ze in zichzelf. Het was allemaal zo romantisch begonnen, en dat was het nog steeds. Ze had echt een lot uit de loterij te pakken met Lennard Colmschate. Beter had ze het niet kunnen treffen. Het zou alleen leuker geweest zijn als hij niet zo vaak weg moest. Maar Stela wist als de beste dat je niet alles hebben kon. Ze hoefde maar aan haar moeder en grootouders te denken. Die leefden in pure armoede. En Stela?

Stralend keek ze om zich heen naar de gezellige huiskamer, waarin alles stond wat haar hartje maar kon begeren. Het hele huis was fantastisch. Lennard had het gekocht voordat ze trouwden en hij had het helemaal aan haar overgelaten om het in te richten. Geld speelde geen rol, althans, zo leek het voor haar. Ze was immers niets gewend op dat gebied. Dat Lennard niet echt rijk was, wist ze inmiddels wel, maar

voor iemand die nog nooit een nieuwe bank of stoel gekocht had, was alles in hun huis pure rijkdom.

Ze keek op de klok die boven op de schouw van de open haard stond. Nog drie kwartier, schatte ze. Ze zou de oven vast voorverwarmen. Ze liep naar de keuken en keek naar de ovenschotel die al klaarstond op het aanrecht. Een preischotel. Precies wat Lennard zo lekker vond. Prei, aardappels en ham. Maar dan zo klaargemaakt als zij thuis van haar moedertje geleerd had. Lennard kende het op die manier niet en genoot er telkens weer van als zij de schotel voor hem maakte. Ze zette de oven op honderdtachtig graden om hem voor te verwarmen en drukte hem aan. Ze draaide zich om en liep terug naar de huiskamer en naar de gang. Onder aan de trap bleef ze doodstil staan. Sliepen de kinderen echt? De kans dat ze wakker zouden zijn, schatte ze zeer klein. Ze waren de hele dag buiten geweest en daar werd je moe van. Toch spitste ze haar oren. Ze hoorde echter niets. Gerustgesteld liep ze de kamer weer in. Het was natuurlijk jammer dat Radu en Dan hun vader die avond niet zagen, maar aan de andere kant was het voor Stela en Lennard heerlijk om ongestoord samen te zijn als hij terug was. In gedachten zag ze al zijn lieve gezicht, de warme blik in zijn ogen en zijn neus die omhoogging als hij de geur uit de keuken opving. ‘Preischotel?’ zou hij blij zeggen. Met als toetje haarzelf. Ze lachte. Daar hield hij nog meer van. Dat wist ze en dat maakte haar ook zo gelukkig met hem. Behalve dat hij een lieve man was die alle aandacht voor haar had als hij thuis was en die een geweldige vader voor hun kinderen was, was hij ook op seksueel gebied de man van haar dromen.

Ze liep weer naar de keuken, trok de oven open en zette de schotel erin. De inhoud hoefde alleen nog maar flink opgewarmd te worden. Ze zette hem op dertig minuten. Als alles goed liep, zou het eten precies klaar zijn als Lennard de sleutel in het slot van de voordeur stak.

Ze pakte een schoon en gestreken tafellaken uit een keukenla en begon de eettafel in de huiskamer te dekken. Ze hield

ervan om de tafel zo mooi mogelijk te maken. Ondanks dat ze nu zes jaar met hem getrouwd was en dus zes jaar in dit huis woonde, was ze er nog niet aan gewend dat ze het zo goed voor elkaar hadden.

Vroeger, thuis in Roemenië, mochten ze blij zijn als er voor iedereen een heel bord was. Meestal zaten er scheurtjes of barstjes in of was er een stukje uit. Hier, in Utrecht, Nederland, kon ze wel tien hele borden op tafel zetten, tien borden zonder scheurtje. Nee, nog meer, bedacht ze. Tien diepe borden, tien eetborden, tien ontbijtborden, tien dessertbordjes. Ze had haar ogen uitgekeken toen Lennard haar had meegenomen naar een winkel met serviesgoed. En eerst ook niet geweten wat ze met zo veel borden moest. Maar dat wist ze inmiddels. Ze zette twee grote, platte borden neer. Daar kwamen straks de eetborden bovenop te staan, als zij ze in de keuken had volgeschapt. Aan de bovenkant van de borden legde ze de servetten. Die met de servetring waar een L op stond bij zijn bord, en die met de S bij het hare. Niet dat het wat uitmaakte. De servetten waren natuurlijk toch schoon. Ze waste ze elke keer na het eten. Maar ze wist hoeveel prijs Lennard stelde op een eigen servet. Ze grinnikte en legde haar eigen servet wat rechter. Op de inburgeringscursus had niemand haar begrepen toen ze wilde weten waar een servetring voor was. Lennard had haar gezegd dat ze die moest aanschaffen, maar ze wist niet waar en waarom. De lerares had gezegd dat dat erg ouderwets was, dat men dat vroeger in Nederland wel deed, maar tegenwoordig allang niet meer. De mensen gebruikten nu papieren servetjes, als ze al servetten gebruikten, werd haar verteld.

Ze had haar schouders opgehaald. Wat kon het haar schelen of Lennard ouderwetse gewoontes had? Ze hield van hem. Met alles erop en eraan. Precies zoals hij was!

Ze keek op omdat de klok acht uur sloeg. Zou ze toch de open haard aansteken voor de gezelligheid? Ze schudde haar hoofd. Nee. Dat zou te warm worden, onprettig zelfs. Het was immers al warm genoeg in huis. Het was augustus en

volop zomer. Ze was de hele dag buiten geweest met de kinderen. Radu, hun oudste zoon, was nu vijf en ging sinds een jaar naar de basisschool. Dan, die naar haar vader genoemd was en wiens naam je uitsprak als Daan, al schreef je Dan, was vier en zou na de grote vakantie, straks in september, ook naar de basisschool gaan. Hij had al afscheid genomen op de speelzaal, waar hij twee ochtenden per week was geweest, en voelde zich enorm groot nu hij naar dezelfde school zou gaan als zijn broer.

Stela, die zelf eenendertig was, ging nergens naartoe overdag. Lennard vond het haar plicht voor het huis en de kinderen te zorgen. Daar had Stela geen moeite mee, al bleek al snel dat bijna alle andere moeders die ze bij de speelzaal en school tegenkwam, wel een baan buitenshuis hadden. Stela kon er echter zo van genieten het huis aan kant te maken, met de kinderen te spelen, eten te koken. Ze vermaakte zich uitstekend. Ze was ook opgegroeid met het idee dat de vrouw voor het gezin moest zorgen. In Roemenië, waar ze tot haar vierentwintigste gewoond had, had ze natuurlijk wel gewerkt. Geld was er altijd nodig, want waar moesten haar grootouders en moeder anders van leven? Haar vader was al lang geleden overleden en de sociale uitkeringen waren daar niet zoals hier. Stela werkte op kantoor als telefoniste en het geld dat ze ervoor kreeg, werd verdeeld onder de familieleden die geen inkomen hadden. Dat vond ze normaal. Ook nu maakte ze regelmatig geld over naar haar moeder. Lennard stortte elke maand een leuk bedrag op Stela's rekening, waar ze het huishouden van draaiende moest houden. Alles wat ze overhield, ging naar Roemenië, waar ze altijd gehoord had dat vrouwen tot het zorgende type behoorden, en Stela zorgde graag.

Ze zette een platte schotel op tafel, waarin vrolijke bloemetjes uit de tuin dreven, en stak twee kaarsen aan. Nog één keer keek ze de kamer rond of alles echt wel aan kant was en of ze inderdaad zo konden gaan eten, en ze knikte tevreden. Lennard kon komen. Ze ging op de bank zitten om naar bui-

ten te kijken in de hoop en verwachting dat hij elk moment kon komen voorrijden. Hij was deze keer maar een nacht weg geweest, maar ze verheugde zich enorm op zijn terugkeer.

Maar het werd halfnegen en het werd negen uur. Lennard kwam niet. Stela werd er helemaal onrustig van. Hij had toch gezegd dat hij zo rond kwart over acht thuis zou zijn? Waarom belde hij niet dat het later werd? Misschien omdat het niet later werd? Misschien had ze het verkeerd onthouden en zou hij helemaal niet rond kwart over acht komen? Ze schudde haar hoofd. Ze kon zich niet voorstellen dat ze het verkeerd gehoord of onthouden had. Maar als hij niet belde, zou zij hem bellen. Ze kwam overeind van de bank en zocht de draadloze telefoon op. Ze drukte op de sneltoets en hoorde dat de telefoon direct op de voicemail sprong. ‘Met Lennard Colmschate, op dit moment kan ik de telefoon niet opnemen, maar spreek gerust een bericht in.’

Stela drukte de telefoon weer uit. Hij was nog niet onderweg! Hij was nog op de cursus Managementtraining die hij gisteren en vandaag in Rotterdam zou volgen. Als hij bij een klant was, zette hij altijd zijn telefoon uit. Dat zou hij op een cursus zeker ook doen, dacht ze. Maar zodra hij in de auto stapte, deed hij hem weer aan. Hij zat dus nog niet eens in de auto, want de telefoon was meteen op de voicemail gesprongen en stond uit. Had ze zich dan zo vergist? Hoe was het mogelijk? Ze haastte zich naar de keuken, waar de oven-schotel al bijna weer koud geworden was. Zou ze er vast wat van nemen? Ze begon trek te krijgen. En zou Lennard nog wel willen eten als hij zo laat thuiskwam? Hij hield er niet van om alleen te eten, maar nu wist Stela het even niet meer en schepte ze een deel van het eten op haar bord. Met bord en al ging ze op de bank zitten, zodat ze hem direct kon zien als hij de straat in kwam rijden, en ondertussen at ze van de schotel die ze met zo veel liefde voor hem had klaargemaakt. Ondanks haar ongerustheid, moest ze terugdenken aan die

eerste keer dat hij van de preischotel proefde. Of nee, aan de eerste keer dat ze hem ontmoette. Ook toen was het stralend weer en in haar lunchpauze was ze even de stad in gelopen om te genieten van het weer en van de vrolijke mensen die buiten liepen. Ze kwam langs een terras, een gelegenheid waar ze zelden of nooit kwam omdat ze er het geld niet voor had, of voor over had, en liet haar blik even over de mensen glijden. Hij zat alleen aan een tafeltje en glimlachte naar haar. Ze vond hem zo mooi, dat ze wel moest teruglachen. Hij zag er niet uit als een buitenlander. Hij leek een van hen, met zijn donkere haar en teint. Aan het einde van de straat keerde ze om. Ze moest weer terug naar haar werk, maar ze hoopte dat hij nog steeds op het terras zou zitten. Dat deed hij, en weer lachte hij. Hij wenkte haar zelfs en ze liep op hem af.

‘*Do you want something to drink?*’ vroeg hij.

Ze keek hem perplex aan. Hij was geen Hongaar, ook geen Roemeen.

‘*Trinken?*’ vroeg hij in het Duits.

‘*No, no,*’ zei ze. ‘*Work.*’ Ze was totaal de kluts kwijt omdat hij Engels sprak en de woorden die ze ooit op school geleerd had, wilden op dat moment niet boven komen. Ze wees op haar horloge en wilde weglopen.

‘*Wait!*’ riep hij en hij greep een bierviltje, schreef er de naam van een hotel op en stak het haar toe. ‘*Come and visit me,*’ zei hij hartelijk.

Haar moeder was er fel op tegen dat ze hem zou opzoeken in het hotel. ‘Buitenlanders zijn niet te vertrouwen,’ zei ze geïrriteerd. Maar Essy, Stela’s zus, moedigde haar juist aan. ‘Zie hem aan de haak te slaan. Waar hij ook woont, het is er altijd beter dan hier. En iemand die naar Roemenië op vakantie kan gaan, moet wel geld hebben!’

In elk geval was Stela’s nieuwsgierigheid groot en dat bleek het begin van een wondermooie relatie. Zelfs de preischotel ging er bij hem in als koek.

Stela lachte en schraapte haar bord leeg. Ze wist dat Lennard

daar een hekel aan had, maar die was er nog steeds niet. Zij hield ervan haar bord zo leeg mogelijk te eten en als hij er niet bij was, likte ze het zelfs schoon. Vroeger hadden ze immers nauwelijks genoeg om hun honger te stillen. Stela was het niet gewend ook maar iets weg te gooien of onder de kraan weg te spoelen.

Preisshotel was armeluiseten. Dat wist Stela heel goed. Maar Lennard wist dat toen nog niet, die eerste keer dat ze hem mee naar huis nam om aan haar moeder voor te stellen. Prei had namelijk iedereen in de tuin. Het was een van de weinige dingen die goed groeiden en ook geen verzorging nodig hadden. Ze aten 's zomers zeker drie keer in de week preisshotel. De groente kostte niets en je kon er prima de verrotte of aangestoken aardappels in verwerken. En het vlees bestond altijd uit restjes, uit wat de slager nog overhad of wat ze zelf nog hadden bewaard. Het voornaamste waren de kruiden die haar moedertje toevoegde, zodat de smaak toch altijd weer heerlijk was. Lennard was dan ook direct voor de schotel gevallen en eiste lachend het recept als hij Stela ook zou krijgen.

Tien uur sloeg de klok. Stela schrok op uit haar gedachten. Wanneer kwam hij nou thuis? Het begon al donker te worden. Ze kwam overeind en liep op het raam af, drukte haar neus tegen het glas om verder te kunnen kijken, maar er kwam geen auto aan. Ze belde hem opnieuw op zijn mobiele telefoon, maar het resultaat was hetzelfde. Deze keer sprak ze echter wel het verzoek in of hij haar zo snel mogelijk wilde bellen.

Hij zou toch niet nóg een dag wegblijven? Hij had toch echt duidelijk gezegd dat hij één nacht wegbleef en dinsdagavond weer terug zou zijn? Hij had gistermorgen toch 'tot morgen' gezegd? Of had ze zo slecht naar hem geluisterd? Ze begreep er niets van.

Toen hij echter om elf uur nog niet thuis was, nog steeds niet telefonisch bereikbaar was en haar ook niet gebeld had, moest het wel zo zijn dat zij zich vergiste, want als hij ver-

hinderd was of langer wegbleef dan afgesproken, zou hij zeer beslist gebeld hebben. Dat deed hij altijd! Verward en teleurgesteld deed ze haar bord en bestek in de afwasmachine, zette de rest van de preischotel in de koelkast, deed alle lampen uit en ging naar bed. Morgen was er weer een dag.

HETTY LUITEN

De nalatenschap

Stela en Elise verliezen allebei hun man. De manier waarop dit gebeurt en het feit dat ze nu opeens alleen zijn, geeft hun leven een drastische wending, waar ze grote moeite mee hebben. Toch weten ze dat ze verder moeten, al was het maar voor hun kinderen.

Stela heeft voor haar man haar geboorteland Roemenië verlaten en heeft hier haar weg gevonden als huisvrouw. De dood van haar man is voor haar aanvankelijk beangstigend, maar al snel merkt ze dat het een bevrijding is. Nu ze plotseling meer moet doen dan alleen het huishouden, ontdekt ze dat de wereld groter is dan haar gezin. Elise daarentegen verandert van een sterke zakenvrouw in een wrak, en ze weet niet hoe ze de draad weer moet oppakken. Pas wanneer Stela en Elise met elkaar in contact komen, kunnen ze allebei echt begrijpen wat er gebeurd is en daarmee in het reine komen.

Succesauteur Hetty Luiten woont en werkt op het Groningse platteland. Ze schrijft hedendaagse en realistische romans, waarin veel lezers zich herkennen.

NUR 301

Zomer & Keuning

www.kok.nl